

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ-210

24-30 NİSAN AŞI HAFTASI

Aşı, kişinin belirli bir hastalığa karşı bağışıklık oluşturmalarını sağlamak amacıyla bağışıklık sistemini uyararak kişiyi o hastalıktan koruyan biyolojik bir üründür. Aşılar genellikle iğne enjeksiyonları yoluyla uygulanır, ancak ağız veya burun yoluyla da kişiye verilebilir. Bağışıklama ise, kişinin aşılama yoluyla bir hastalığa karşı korunma sürecidir.¹

Aşılar, her yaştan insanı hastalıklardan ve onun ciddi sonuçlarından koruyabilmek için sağlam ve risk altındaki kişilere uygulanmaktadır.² Bağışıklama programlarının son 30 yıl içinde yaygın olarak uygulanması, aşı ile önlenbilir hastalıklardan dolayı hastalık ve ölümlerde dramatik bir azalmaya yol açmıştır.³

Örneğin, DaBT (karma aşı) aşısı ile difteri, boğmaca ve tetanozdan, polio aşısı ile çocuk felcinden, hepatit A aşısı ile sarılıktan, hepatit B aşısı ile Hepatit B'ye bağlı sarılık, siroz ve karaciğer kanserinden, suçiçeği aşısı ile suçiçeği hastalığından, Hib aşısı ile H. influenza tip b'ye bağlı menenjit, zatürre ve orta kulak iltihaplarından, BCG aşısı ile veremden, Kızamık-kabakulak-kızamıkçık (KKK) aşısı ile kızamığa bağlı zatürre, orta kulak iltihabı ve Subakut Sklerozan Panensefalit (SSPE)'ten, doğumsal kızamıkçık sendromu ve kabakulaktan korunularak her yıl milyonlarca insanın hayatı kurtarılmaktadır.⁴

Ülkemizde ulusal düzeyde yürütülen Genişletilmiş Bağışıklama Programı (GBP) ile boğmaca, difteri, tetanoz, kızamık, kızamıkçık, kabakulak, tüberküloz, poliomyelit, hepatit B, Hepatit A, suçiçeği, hemofilus influenza tip b'ye bağlı hastalıklar ile streptokokus pnömoniya'ya bağlı invaziv pnömokokal hastalıkların morbidite ve mortalitesini azaltarak, bu hastalıkları kontrol altına almak ve hatta tamamen ortadan kaldırmak amacı ile hassas yaş gruplarına enfeksiyona yakalanmalarından önce ulaşılabilir bağışıklanmaları hedeflenmektedir.⁵

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Avrupa Bölgesi, insanların sağlığı ve refahı için bağışıklamanın önemine dair farkındalık yaratmak için her yıl Avrupa Bağışıklama Haftası'nı kutlamaktadır. Bu haftanın 2018 hedefi, aşılama boşluklarını kapatmak ve küresel Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'ne doğru daha fazla ilerleme sağlamak için bireysel bir hak ve ortak sorumluluk olarak aşılamaya odaklanmaktır.⁶

Avrupa Bağışıklama Haftası'nın amacı, aşılamının önemini vurgulamak ve aşılama kapsamını arttırmaktır. Sloganı önle, koru, immunize et.³

Avrupa Bağışıklama Haftası'nın bu yılki teması kapsamında şu mesajlara odaklanılmaktadır;

- ✓ Aşılar, her yaştan insanı potansiyel olarak tehlikeli hastalıklardan korumak içindir.
- ✓ Her insan, aşı ile önlenbilir hastalıklardan korunmayı hak eder ve aşılamayı seçerek başkalarının korunmasında hayati bir rol oynar.
- ✓ Tüm uygun bireyler tamamen aşılandığında, aşılanamayanlar da sürü bağışıklığı ile korunur.
- ✓ Herkesin korunmuş olduğundan emin olmak için doktora danışmak ve bağışıklık kayıtlarını kontrol etmek önemlidir.

¹ <https://www.cdc.gov/vaccines/vac-gen/imz-basics.htm>

² <https://www.saglik.gov.tr/TR,21088/sagliga-asilanin.html>

³ <http://www.euro.who.int/en/media-centre/events/events/2018/04/european-immunization-week-2018/background>

⁴ <https://www.saglik.gov.tr/TR,21088/sagliga-asilanin.html>

⁵ http://halksagligiokulu.org/anasayfa/components/com_booklibrary/ebooks/hsbs_rehber_son.pdf

⁶ <http://www.euro.who.int/en/media-centre/events/events/2018/04/european-immunization-week-2018>

Bu doküman Dr. Şahin Can Öztalun, Dr. Zeynep Devran ve Dr. Levent Akın tarafından 23.04.2018 tarihinde hazırlanmıştır.

Bu bilgilendirme notunun aşağıda belirtilen şekilde kaynak gösterilmek şartıyla yazılı, elektronik, vb ortamlarda kullanılması önerilmektedir:

Öztalun Ş C, Devran Z, Akın L. 24-30 Nisan Aşı Haftası. HÜTF Halk Sağlığı AD Toplum İçin Bilgilendirme Serisi-210

[İnternet] <http://www.halksagligi.hacettepe.edu.tr/> Erişim: 24.04.2018

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ-210

- ✓ Yanlış bilgi seçimleri etkileyebilir ve hayatları tehlikeye atabilir. Aşılarla ilgili doğruları öğrenerek sadece kanıta dayalı bilgiler paylaşılmalıdır.
- ✓ Sağlık profesyonelleri, hastaları için aşılar hakkında en güvenilir bilgi kaynağıdır. Aşılarla ilgili farkındalığı artırmak hayat kurtarır.
- ✓ Bağışıklamaya eşit erişim, her birey ve toplumun hakkıdır.⁷
- ✓

(Fotoğraf Kaynak: <http://www.who.int/en/news-room/fact-sheets/detail/immunization-coverage>)

Ülkemizde uygulanan güncel aşı takvimi

AŞILAR	Doğumda	1.Ayın Sonu	2.Ayın Sonu	4.Ayın Sonu	6.Ayın Sonu	12.Ayın Sonu	18.Ayın Sonu	24.Ayın Sonu	İlköğretim 1.Sınıf	İlköğretim 8.Sınıf
Hep-B	I	II			III					
BCG			I							
DaBT-İPA-Hib			I	II	III		R			
KPA			I	II	III	R				
KKK						I			R	
DaBT-İPA									R	
OPA					I		II			
Td										R
Hep-A							I	II		
Su Çiçeği						I				

Hep-B : Hepatit B Aşısı

BCG : Bacille-Calmette-Guerin (Verem) Aşısı

DaBT-İPA-Hib : Difteri, Boğmaca, Tetanos, İnaktif Polio, Hemofilus influenza Tip B Aşısı (Beşli Karma Aşı)

KPA : Konjuge Pnömonokok Aşısı

KKK : Kızamık, Kızamıkçık, Kabakulak Aşısı

DaBT-İPA : Difteri, Boğmaca, Tetanos, İnaktif Polio Tip B Aşısı (Dörtlü Karma Aşı)

OPA : Oral Polio (Çocuk Felci) Aşısı

Td : Erişkin Tipi Difteri-Tetanoz Aşısı

Hep-A : Hepatit A Aşısı

Kaynak: <http://www.asm.gov.tr/AsiTakvimi.smt>

⁷ <http://www.euro.who.int/en/media-centre/events/events/2018/04/european-immunization-week-2018/key-messages>

Bu doküman Dr. Şahin Can Öztalun, Dr. Zeynep Devran ve Dr. Levent Akın tarafından 23.04.2018 tarihinde hazırlanmıştır.

Bu bilgilendirme notunun aşağıda belirtilen şekilde kaynak gösterilmek şartıyla yazılı, elektronik,vb ortamlarda kullanılması önerilmektedir:

Öztalun Ş C, Devran Z. Akın L. 24-30 Nisan Aşı Haftası. HÜTF Halk Sağlığı AD Toplum İçin Bilgilendirme Serisi-210

[İnternet] <http://www.halksagligi.hacettepe.edu.tr/> Erişim: 24.04.2018